

Jordbruksoppgjøret 2022 – konsekvenser for tilskuddsforvaltningen

Webinar 23.8.2022

Ragnhild Skar

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Dagens temaer

- Kort om bakgrunnen for jordbruksforhandlingene
- Engangsutbetalinga i september
- De viktigste endringene relatert til tilskuddsforvaltningen

Hvorfor jordbruksforhandlinger?

- Bøndene har en *formalisert rett* til å forhandle med myndighetene om rammevilkårene de skal drive under.
- Det har de gjennom **Hovedavtalen for jordbruket**.
- [Hovedavtalen](#) (inngått første gang i 1950) er et formelt rammeverk
 - om selve forhandlingene og
 - om inngåelse og gjennomføring av kortsiktige avtaler mellom staten og jordbruksorganisasjonene.
- For myndighetene innebærer hovedavtalen et fast avtalesystem med jordbrukets organisasjoner, som forplikter jordbruksorganisasjonene til felles opptreden og lojalitet overfor de inngåtte avtaler.

Hvem forhandler?

Jordbruket:

Forhandlingsutvalg med representanter fra Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

Staten:

- Regjeringa oppnevner Statens forhandlingsutvalg.
- Flere departementer er representert.
- Statens forhandlingsutvalg ledes av ekspedisjonssjefen i Landbrukspolitisk avdeling i LMD (Viil Søyland).

Hva forhandles det om?

Det forhandles om:

- ✓ Prisbestemmelser og målpriser – melk, storfekjøtt, svinekjøtt, poteter, matkorn, grønnsaker og frukt
- ✓ Nivå og fordeling av budsjettstøtten på ulike ordninger
- ✓ Markedsordninger og markedsregulerende bestemmelser

Det forhandles ikke om:

- ✓ Grensevern mot toll og importbestemmelser
- ✓ Skatt og avgifter
- ✓ Administrative og juridiske virkemidler (noen forskrifter vil være oppfølging av forhandlingstema)

Hvorfor er forhandlingsinstituttet fortsatt viktig?

- Jordbruksoppgjøret fastsetter hvilke virkemidler som skal brukes for å nå de landbrukspolitiske målene vedtatt av Stortinget. Dette skjer i hovedsak gjennom de økonomiske rammevilkårene:
 - Priser på produkter som melk, kjøtt og grønt.
 - Budsjettstøtte rettet mot for eksempel utjevning etter geografi, bruksstørrelse eller miljøkrav.
 - Spesielle tiltak, for eksempel innenfor miljø og klima.

- Sikrer bønder velferdsordninger - sykelønn, ferie og fritid.

- Hovedavtalen gir bøndene medinnflytelse, men samtidig medansvar for jordbrukspolitikken.

- Forhandlingsinstituttet er demokratisk innrettet.
 - Media og befolkningen får innsyn i forhandlingene fordi både krav fra bøndene og tilbud fra stat er offentlig tilgjengelig.
 - Stortinget må årlig ta stilling til om de landbrukspolitiske måla blir fulgt opp gjennom behandling av jordbruksoppgjøret.
 - Bønder og organisasjoner fra hele landet er involvert gjennom faglagenes høringsrunder.

Spesielle forhold i år

Pandemi, krig i Ukraina og tørke i Europa.

Kraftige prisøkninger på gjødsel, bygningsmaterialer, fôr, strøm, drivstoff, emballasje, frakt m.m.

Tallgrunnlaget som ligger til grunn for årets jordbruksavtale er mer usikkert enn tidligere.

Ekstraordinære tiltak

- Tilleggsforhandlinger høsten 2021 - foreløpig kompensasjon for ekstraordinær kostnadsøkning - 754 mill kr. Utbetalt sammen med ordinært PT i februar 2022.
- Strømstøtte.
- Ekstra utbetaling av produksjonstilskudd i september 2022 - 1 450 mill kr.

Årets jordbruksforhandlinger

- 27.4.: Jordbruket la fram sitt krav – 11,567 mrd, fordelt slik:
 - Kompensasjon for kostnadsvekst – 2,407 mrd
 - Økt ramme – 9,16 mrd
- 5.5.: Staten la fram tilbudet – 10,15 mrd.
- 16.5.: Sluttprotokoll undertegnet – 10,9 mrd.

Avtalen omfatter:

- Målpriser for perioden 1. juli 2022 til 30. juni 2023
- Bevilgninger over statsbudsjettet, kapittel 1 150, for kalenderåret 2023
- Omdisponeringer innenfor budsjettet for 2022
- Andre bestemmelser som framgår av sluttprotokollen

Tabell 2.1 Økning i inntektsmuligheter for 2022 og 2023, sammenlignet med 2022, før oppgjør.

	2022	2023
Endring i målpriser 1)	1 207	1 488
Endret bevilgning på kap. 1150	2 000	5 505
Overførte midler	63	-
Endret verdi av jordbruksfradraget	298	367
Sum, mill. kroner	3 568	7 360

1) Deler av prisøkningene kan reverseres i fremtidige forhandlinger.

Ekstra utbetaling 2022

- Mottakere av ekstra utbetaling
- Teknisk løsning i eStil PT
- Veiledning for godkjenning av ekstra utbetaling
- Korrigering av ekstra utbetaling
- Viktige datoer

Ekstrautbetaling 2022 - dokumenter

- [Sluttprotokoll fra forhandlingsmøtet 16. mai 2022](#), kapittel 4
- Jordbruksavtalen 2022-2023, kapittel 7.10
- [Forskrift om ekstrautbetaling av produksjonstilskudd 2022](#)
- Rundskriv 2022-38 Ekstrautbetaling av produksjonstilskudd i 2022
- Ekstrautbetaling - Brukerveiledning for saksbehandlere

- Samleside hos Ldir om ekstrautbetalinga

Ekstrautbetaling 2022

- Baseres på søknadsrundene i oktober 2021 og mars 2022.
 - Ekstrautbetalingen av arealtilskudd, distriktstilskudd og husdyrtilskudd for slaktedyr og livdyr skal baseres på *saksbehandlers godkjente* opplysninger i søknaden for 2021.
 - Ekstrautbetalingen av husdyrtilskudd skal beregnes med utgangspunkt i *søkers opplysninger* i del 1 av søknaden for 2022
- Utbetaling i september.
- De som starter opp i 2022 får utbetaling i februar 2023.

Ekstra utbetaling 2022

- Det trekkes ikke bunnfradrag i ekstra utbetalinga.
- Ingen avkortinger.
- Eventuelt feilutbetalt beløp kan kreves tilbake.

Ekstrautbetaling 2022 – tilskudd på grunnlag av søknad i 2021 (§3)

- Dyr:
 - Antall slaktet i 2021 av slaktegris, slaktekylling, gås, kalkun, and
 - Antall rugeegg levert til rugeri i 2021
 - Antall kyllinger og kalkuner solgt som livdyr i 2021
 - Antall bifolk per 1.10.2021
- Arealer, antall dekar i 2021:
 - Grovfôr
 - Korn
 - Potet
 - Grønnsaker
 - Frukt
 - Bær
- Veksthusgrønnsaker og salat på friland:
 - Tomat, kg solgt i 2021
 - Slangeagurk, kg solgt i 2021
 - Salat inkl. salat på friland, stk solgt i 2021
- Gis til foretak som fikk godkjent søknad om produksjonstilskudd i 2021.
- Beregningen av ekstrautbetaling tar utgangspunkt i *saksbehandlers godkjente verdier* i vedtaket.
- Kvantumsgrensene i jordbruksavtalen gjelder for ekstrautbetalingen.
- Ikke tak på husdyrtilskudd
- Utbetales i september

Ekstrautbetaling 2022 – tilskudd på grunnlag av søknad i 2022 (§4)

- Dyr, antall per 1.3.2022:
 - Melkekyr
 - Ammekyr
 - Øvrige storfe
 - Melkegeit
 - Melkesau
 - Sau
 - Ammegeit
 - Avlsgris
 - Verpehøner for konsumeggproduksjon og avlsdyr av ender, kalkuner og gjess
 - Hjort over 1 år
- Foretakene må ha registrert dyrene i del 1 2022.
- Beregningen av ekstrautbetalingen tar utgangspunkt i *foretakenes opplysninger*.
- Ekstrautbetalingen utbetales i september.
- Hvis saksbehandler, ved behandling av søknaden for 2022, godkjenner en annen verdi enn det foretaket har oppgitt ved del 1, vil ekstrautbetalingen korrigeres i februar 2023.

Ekstra utbetaling 2022 – nye foretak (§5)

- Dyr:
 - Antall slaktet i 2022 av slaktegris, slaktekylling, gås, kalkun, and
 - Antall rugeegg levert til rugeri i 2022
 - Antall kyllinger og kalkuner solgt som livdyr i 2022
 - Antall bifolk per 1.10.2022
- Arealer, antall dekar i 2022:
 - Grovfôr
 - Korn
 - Potet
 - Grønnsaker
 - Fukt
 - Bær
- Veksthusgrønnsaker og salat på friland:
 - Tomat, kg solgt i 2022
 - Slangeagurk, kg solgt i 2022
 - Salat inkl. salat på friland, stk solgt i 2022
- Tilskuddet gjelder foretak som ikke søkte produksjonstilskudd i 2021.
- Disse foretakene kan få tilskudd basert på søknaden for 2022.
- Beregningen tar utgangspunkt i saksbehandlers godkjente opplysninger.
- Tilskuddet utbetales i februar 2023.

Ekstrautbetaling 2022 – eStil

Ekstrautbetalinga beregnes, godkjennes og utbetales i eStil-PT.

Kommunen må fatte vedtak før utbetaling kan skje.

Produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket

Søknadsoversikt Søknader Merkekoder Rapporter

Søknader

- Avansert søk
- Vedtak - endelig godkjenning**
- Hent søknad
- Registrer sekvensnummer

Søknader

Søk på organisasjonsnummer, foretak eller innehaver

Oversikten viser søknader fra inneværende søknadsår. Du kan bruke Avansert søk for å finne søknader fra tidligere søknadsår.

Kommune	Mottatt	Under behandling
---------	---------	------------------

Søknadsoversikt Søknader Merkekoder Rapporter

Søknader / Vedtak - endelig godkjenning

Vedtak - endelig godkjenning

Ordinære søknader Tilleggsutbetalinger

Søknadsår: Velg status Saksbehandlende kommune: Velg kommune Orga:

Kommunen fattet vedtak om å innvilge tilskudd når søknaden blir endelig godkjent. Den endelige godkjenningen av søknaden gjøres av en ansatt i kommunen som har budsjetteret søknaden. Den endelige godkjenningen av søknaden gjøres av samme person som har satt søknaden til foreløpig godkjent. Se [kapittel 7 i rundskriv Produksjonstilskudd og avløsertilskudd - forvaltningsansvar og saksbehandling](#).

Det er 1 søknad(er) klare for endelig godkjenning. Du har tilgang til å endelig godkjenne 1 av disse.

☐	Org.nr	Foretakets navn	Søknadsår	Saksbehandlende kommune	Brutto utbetalt forrige søknad	Brutto tilskudd
☐	883356778	Ola Nordmann	Søknadsår 2020	5021 OPPDAL	1 358 626	1 357 655

Ekstrautbetaling 2022 – eStil

Vedtak - endelig godkjenning

Ordinære søknader

Tilleggsutbetalinger

Søknadsår

Tilleggsomgang

Saksbehandlende kommune

Organisasjonsnummer

Foretakets navn

Søk

Tilbakestill søk

Søknader til endelig godkjenning

Det er 5463 søknad(er) klare for attestering

☐	Org.nr	Foretakets navn	Tilleggsomgang opprettet	Tilleggsomgang	Saksbehandlende kommune	Brutto tilskudd	Netto tilskudd	Til utbetaling			
☐	883356778	OLA NORDMANN	Søknadsår 2022	Ekstrautbetaling - husdyrtilskudd 2022 5053	INDERØY	181 704	181 704	181 704	Beregningsgrunnlag	Forhåndsvis vedtaksbrev	Administrer
☐	993386758	KARI NORDMANN	Søknadsår 2022	Ekstrautbetaling - husdyrtilskudd 2022 5054	INDRE FOSEN	141 797	141 797	141 797	Beregningsgrunnlag	Forhåndsvis vedtaksbrev	Administrer
☐	993386758	KARI NORDMANN	Søknadsår 2022	Ekstrautbetaling - 2021	5054 INDRE FOSEN	73 919	73 919	73 919	Beregningsgrunnlag	Forhåndsvis vedtaksbrev	Administrer

Ekstrautbetaling 2022 – eStil – beregningsgrunnlag og vedtaksbrev

Beregningsgrunnlag ?

Produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket

Tilskudd for husdyr	10 200 kroner
Brutto tilskudd:	10 200 kroner

Netto tilskudd

Beregnet tilskudd	10 200 kroner
Beregnet utbetaling	10 200 kroner

Avløsertilskudd

Maksimalt tilskuddsgrunnlag:	Beregnet tilskuddsgrunnlag er under 5 000 kroner
Faktiske avløserutgifter (oppgitt i søknaden):	0 kroner
Foreløpig beregnet tilskudd:	0 kroner

Lukk

Tilskudd for husdyr (Sone: Sør-Norge (unntatt Jæren))

	Intervall	Sats pr. dyr	Søknad pr. 01.03.	Godkjent pr. 01.03.	Kroner	Søknad pr. 01.10.	Godkjent pr. 01.10.	Kroner
Sau/Ammegeit								
145 Søyer			50	50				
146 Værer			1	1				
Grunnlag for tilskudd				51				
Sum	1-126	200		51	10 200			

Sum tilskudd for husdyr **10 200 kroner**

Ekstrautbetaling 2022 – eStil – administrer tekst

Ekstrautbetaling - Husdyrtilskudd 2022

Administrer søknad
Ola Nordmann (883346778)

Oppdater beregningsgrunnlag

Beregningsgrunnlaget for søknader i en tilleggsomgang baserer seg som regel på søkers innsendte opplysninger fra den ordinære søknaden. Hvis det er behov for å endre beregningen til å basere seg på saksbehandlers godkjente opplysninger fra den ordinære søknaden, kan du oppdatere beregningsgrunnlaget her.

Basert på søkers opplysninger
 Basert på saksbehandlers opplysninger

Lagre oppdatert beregningsgrunnlag

Se beregningsgrunnlag

Rediger vedtaksbegrunnelse

7452 tegn igjen

Lagre Avbryt

Ekstrautbetaling – Arealtilskudd, Distriktstilskudd og slakt 2021

Administrer søknad
Ola Nordmann (883356778)

[Se beregningsgrunnlag](#)

Rediger vedtaksbegrunnelse

7500 tegn igjen

Lagre Avbryt

hele landet 5021 OPPDAL 0 0 0

Ekstrautbetaling 2022 – eStil – fatte vedtak

Søknader til endelig godkjenning

Det er 3 søknad(er) klare for attestering

☐	Org.nr	Foretakets navn	Tilleggsomgang opprettet
☒	883346778	OLA NORDMANN	Søknadsår 2022
☐	997723242	LAND BRUK	Søknadsår 2022
☐	993386758	KARI NORDMANN	Søknadsår 2022

Fatt vedtak (endelig godkjenning) **Fjern søknad(er)**

Fjernede søknader

Endelig godkjente søknader

Kommunen fatter vedtak om å innvilge ekstrautbetalingen når søknaden blir endelig godkjent.

Den endelige godkjenningen av søknaden må derfor gjøres av en ansatt i kommunen som har budsjettdisponeringsmyndighet.

Ekstrautbetaling 2022 – eStil – rapport

Rapporter

? Her kan du hente ut ulike rapporter. Velg hvilken rapport du ønsker å ta ut under "Rapporttype" og spesifiser hvilken søknadsomgang du ønsker å ta ut rapporten for. Deretter velger du enten fylket eller kommune(ne) du ønsker å ta ut rapporten for, før du trykker "Hent rapport". Rapporten hentes da ut enten i en excel-fil eller en csv-fil. [Beskrivelser av de ulike rapportene finner du her.](#)

Rapporttype *

- Avviksrapport
- Disponerte landbrukseiendommer
- Eksport søknadsdata
- Rapport om mulige driftsfellesskap
- Rapport om vanlig jordbruksproduksjon av frukt, bær og potet
- Rapport om vanlig jordbruksproduksjon av korn
- Rapport om vanlig jordbruksproduksjon på melkeku og melkegeit
- Rapport om vanlig jordbruksproduksjon på sau
- Rapport over kontrollerte foretak
- Tilleggsutbetalinger**

Søknadsår *

Søknadsår 2021

Kommune(r)

Velg kommune(r)

Hent rapport

Ekstra utbetaling 2022 – eStil – korrigerings (§6)

Ekstra utbetaling beregnet med utgangspunkt i søkers opplysninger

- Ekstra utbetalinger som er beregnet med utgangspunkt i søkers opplysninger korrigeres mot godkjente opplysninger ved hovedutbetaling i februar 2023
- Hvis saksbehandler godkjenner en annen verdi enn omsøkt, vil det automatisk beregnes en korrigerings av ekstra utbetalingen.
- Korrigeringsen vises i seksjon Behandling i saksbehandlerskjema
- Korrigeringsen legges til eller trekkes fra produksjonstilskuddet som utbetales
- Korrigeringsen fremkommer i vedtaksbrevet som sendes ut til foretakene etter hovedutbetaling.

Ekstra utbetaling 2022 – eStil – korrigerering (§6)

Ekstra utbetalinger som er beregnet med utgangspunkt i godkjente opplysninger, men der vedtaket som lå til grunn endres

- Hvis vedtaket som lå til grunn endres, skal ekstra utbetalingen korrigeres tilsvarende.
- Saksbehandler må først gjenåpne PT-søknaden og godkjenne nye verdier, og Landbruksdirektoratet må godkjenne utbetaling.
- Når saken har status «utbetalt», vil korrigereringen av ekstra utbetalingen bli tilgjengelig for endelig godkjenning.
- Når Landbruksdirektoratet godkjenner utbetalingen, foretas det enten en ny utbetaling til foretaket, eller så mottar foretaket en faktura.
- Det sendes eget vedtaksbrev for korrigereringen.

Ekstra utbetaling 2022 – eStil – korrigerering (§6)

Søknaden som ligger til grunn for ekstra utbetaling avslås av saksbehandler etter ekstra utbetaling

- Landbruksdirektoratet jobber med en løsning for å håndtere slike saker.
- Informasjon sendes ut når løsningen er lansert.

Ekstrautbetaling 2022 – viktige datoer

- 26. august – frist for å godkjenne saker til ekstrautbetaling
- 7. september – planlagt dato for utbetaling av areal- og distriktstilskudd, samt husdyrtilskudd for slaktedyr og livdyr.
- 14. september – planlagt dato for utbetaling av husdyrtilskudd
- 14. september – ekstrautbetalings saker som ikke ble endelig godkjent innen fristene kan godkjennes fra denne datoen.

Andre endringer i årets jordbruksavtale

Produksjonstilskudd

- Generelt - betydelige satsøkninger.
- Husdyrtilskudd: Alle dyreslag får satsøkninger unntatt avlsgris, slaktegris, verpehøner og rugeegg. Taket på 530 000 kr per foretak er suspendert for utbetalingene i 2023.
- Driftstilskudd ku-/geitemelk: + 70 000 kr per foretak i alle soner.
- Driftstilskudd ammeku: + 2 100 (sone 1-4) / + 2 600 (sone 5-7) kr per ku (6-39 kuer).
- Beite-/utmarksbeitetilskudd – satsøkninger for alle kategorier.

Produksjonstilskudd

- Kulturlandskapstilskuddet øker med 50 kr per daa (fra 215 til 265 kr per daa).
- Arealtilskudd grovfôr gjeninnføres i sone 1 (og 2) – 50 kr per daa. Ellers satsøkninger i alle vekstgrupper.
- Tilskudd til økologisk jordbruk – satsøkning for korn, grovfôr, økologisk areal 1. års karens, melkekuer og ammekuer.
- Pristilskudd grønt – alle satser øker.
- Bunnfradraget er uendret.

Regionale miljøtilskudd

- Økt ramme for RMP - fra 149,2 mill kr (ved utbetalinga i 2022) til 202,1 mill kr (ved utbetalinga i 2023).
- Økningen er på 52,9 mill kr, herav 40 mill i «Oslofjord-tillegg».
- Foreløpige satser for søknadsomgangen i 2022 er økt som følge av økt bevilgning – *ingen jordarbeiding om høsten, fangvekster og direkte sådd høstkorn i prioriterte områder.*

Foretak som søkte PT i 2021 ble informert via SMS 11.8.

Se også [nyhetssak](#) 11.8.

Se [informasjonsbrevet](#) som ble sendt ut 17.8.

Nærmere info i digital møteplass for miljøordningene i ettermiddag (kl 14-15).

Velferdsordningene

- Betydelige satsøkninger og maksimalbeløp.
- *Tilskudd til avløsning ved ferie og fritid* – satsene og maksimalbeløpet øker med 10 %.
- Nytt maksimalbeløp: 96 580 kr per foretak.
- *Tilskudd til avløsning ved sykdom m.m.* – maksimal dagsats øker med 430 kr per dag, dvs. fra 1 670 kr til 2 100 kr.
- *Landbruksvikar* – sats per årsverk økes med 10 500 kr, fra 283 900 kr til 294 400 kr.
- Ingen endring i *TPO*.

Dyrevelferdstilskudd

Landbruksdirektoratet skal, i samarbeid med Mattilsynet, utrede innføring av tilskudd til jordbruksforetak med husdyr som inngår i dyrevelferdsprogram (DVP).

Utredningen skal omfatte forslag til utformingen av dyrevelferdstilskudd, forvaltning og forvaltningssystem, samt opplegg for kontroll av ordningen.

Frist for arbeidet settes til 1. januar 2023, slik at partene kan ta stilling til om tilskuddet skal innføres under jordbruksoppgjøret i 2023.

Arbeidsgrupper og utredninger

Partene er enig om følgende utredninger og arbeidsgrupper:

- Partssammensatt arbeidsgruppe: Struktur differensiering og tak på tilskudd
- Partssammensatt arbeidsgruppe: Kvoteordningen melk
- Utredning Ldir, Mdir og Riksantikvaren: Setersatsing
- Utredning Ldir: Økt norsk produksjon av økologiske fôrråvarer, og hvordan man kan øke produksjonen av norsk økologisk korn
- Ekstern evaluering: Midtveisevaluering av Nasjonal strategi for økologisk jordbruk
- Utredning Ldir: Kunnskapsgrunnlag om årsaker til matsvinn